

בס"ד יב' ניסן ה'תשע"ד
 הדלקת נרות - 18:48
 צאת השבת - 19:39
 רבנו תם - 20:27
 שעון קיץ לפי הלוח המדויק של "אור החיים"

שנה ארבע עשרה - עלון מס' 715
 @ בשבת לא אומרים "צדקתך".
 @ ביום ראשון אור ליד' ניסן "בדיקת חמץ".
 @ במוסף של החג אומרים "מוריד הטל".
 @ במוצאי החג מתחילים "ספירת העומר".

אברהם יגל

לע"נ בבאי מוסאי בן אברהם ז"ל
 לרפואת ולהצלחת כל עם ישראל.

פסטידיון: "וערבבז"
 (מלאכי ג')

פרשת אהרי-מוד שבת הגדול

פרשת הנשיאים, יום יב'
 סו"ז אכילת חמץ : 10:02
 סו"ז ביעור חמץ : 11:21

מלניני הפרשה:
 <- הוראות לכהן הגדול בהיכנסו לקודש הקודשים.
 <- דיני יום הכיפורים.
 <- איסור שחיטת חוץ.
 <- איסור אכילת דם ומצוות כיסוי הדם.
 <- חזרה על דין האוכל נבלה וטריפה.
 <- אזהרה להתרחק מכל תועבות עבודה זרה.
 <- טהרת המשפחה.
 <- התרחקות מכל המעשים המגונים של תושבי ארץ כנען.

"בזאת יבוא אהרן אכל הקודש"
 בזאת בגימטריא 408 כמו הגימטריא של צום קול ממון והכוונה לתשובה תפלה וצדקה. וזה שאמר "בזאת" מבטלין את הגזירות הרעות. דוד המלך אמר בתהילים אם תקום עלי מלחמה "בזאת" אני בוטח, עם תשובה ותפילה וצדקה אפשר לנצח את המלחמות.

"ולקח את שני השעירים והעמיד אותם לפני ה'"
 כתוב בחז"ל שהפר שאליהו הנביא זכור לטוב אמר לנביאי הבעל להביא למזבח לא רצה ללכת והבטיח לו אליהו שהוא יעשה קידוש ה' כמו הפר שהוא לה', ואומרים המפרשים שגם כאן השעיר לעזאזל לא רצה ללכת, ואמר לו אהרן גם אתה תעשה קידוש ה', זה שכתוב ולקח את שני השעירים לקח אותם בדברים, והעמיד אותם לפני ה' שאמר לו גם אתה תהיה לפני ה'.

"בזאת יבוא אהרן אכל הקודש"
 ז' פעמים נכנס הכה"ג לקדש-הקדשים ביום-הכיפורים: א. להקטיר קטורת, ב. הזאת דם הפר, ג. הזאת דם השעיר, ד. הוצאת כף ומחתה.
 על עבודת הדם של הפר והשעיר יש ר"ת: ג"ם - ר"ת ג' מקומות, בגי' מקומות נתן מדם הפר והשעיר.
 א. בקדש-הקדשים, ב. על הפרוכת, ג. על מזבח הקטורת.
 וכן ג"ם בגימטריא 43 כנגד מ"ג הזאות שהזה מדמם.

"שילוח השעיר לעזאזל"
 שלוש דעות נאמרו במשנה (מסכת יומא ו, ח), כדי להסביר כיצד היו יודעים בירושלים שהתבצע הטקס של השלכת השעיר בצוק.
 א. על פי הנפת סודרים על ידי אנשים שעמדו בדרך ואותו אחד לשני.
 ב. על פי מדידת זמן הליכה של שלוש מילין.
 ג. בדרך נס, "לשון הזהורית", חוט אדום שהיה תלוי בפתח ההיכל היה הופך ללבן לאחר שהשעיר הושלך והחטאים נסלחו.

"קמחא דפיסחא"
 מנהג לקנות חיטים ולחלקן לעניים לצורך הפסח (רמ"א שו"ע ק"ו) בתורה כתוב כי חג הפסח קרוי חג המצת בלי ו' ומדוע? 'מצת' ראשי תיבות, צדקה תציל ממות. במילה מצת אם נוציא האות האמצעית שמשמעותה צדקה ישאר אותיות 'מת', רמז שהצדקה מבטלת גזירת המיתה. (ב. בר דין הי"ו)

"ולפי' שהוציא את עצמו מן הכלל כפר בעיקר"
 (מתוך ההגדה) מי שכופר במצוות הפסח כופר בתורה כולה, בכל תרי"ג המצוות. רמז לדבר בגימטריא מלאה של כל אות במילה פסח. פ"ה=85, סמ"ך=120, ח"ת=408, ס"ה=613 שהם תרי"ג. מכאן שכפר בתורה כולה.

"בכ"ל דור ודור" (מתוך ההגדה) דור - בגימטריא: 210 כל דור חייב לראות את עצמו כאילו היה משועבד 210 שנים כפי שהיו אבותינו משועבדים במצרים.

"כוס המישיית" מדוע לא שותים כוס חמישית? עונה הגאון מוילנא: בגמרא יש מחלוקת אם צריך לשתות כוס חמישית. ועדיין יש מחלוקת עד שיבוא תשבי ויתרץ קושיות. לכן קוראים לה 'כוסו של אליהו הנביא'.

"ואף אתה הקהה את שיניו"
 כך נאמר בהגדה על אביו של הבן הרשע: גימטריא רשע = 570, שינו = 366 היתרה היא צדיק = 204.
 גם הבן הרשע בתוכו, בנשמתו הוא צדיק, ורק בעקבות קשיים שעברו עליו בימי חייו הוא נהיה כרשע. ואביו צריך להוציא ממנו את הכעס ובכך לגלות את צדקותו.

"קדש ורחץ"
 הסדר ההגייוני והרגיל הוא סור מרע ועשה טוב. קודם צריך לסור מעשיית רע ואח"כ לעשות טוב ולהיות יהודי קדוש. אבל ביציאת מצרים הקב"ה נתן לבניי קודם להיות קדושים ואח"כ להתרחץ בכדי להתקדש. קודם עשה טוב ואח"כ סור מרע. ולכן גם בביל הסדר אנו קודם מתקדשים ואח"כ מתרחצים.

העלון טעון גניזה
 במקום שיש עירוב, יש לטלטל ע"י קטן.

הסירו ממשול מדרך עמי!
 אין לעיין בעלון בשעת התפילה וקריאת התורה.

שבת הגדול

ולכאורה היינו צריכים לאמר "שבת הגדולה", שכן המילה שבת - נקבה. אלא:

א. זכר לנס הגדול שהיה ביום י' בניסן, ביום זה לקחו ששה - טלה, הנחשב לסמל של אלוהי מצרים וקשרוהו לכרעי המיטה לשמירה עד יום י"ד בניסן, ושחטוהו. וכל זה לעיני המצריים ואין הם יכולים לעשות מאומה. ולא הרעו לבני ישראל.

ב. במילה "שבת הגדול" טמון הרמז לשנה שיצאו ממצרים: שנת ב'תתמ"ח = 2448 לבריאת העולם. כך זוכרים: ש = שבת. ב = 2000 ת = 400 הגדול = 48, וביחד = 2448.

ג. קוראים הפטרה בספר מלאכי ג', שם נאמר בפסוק: "הנה אנכי שלח לכם את אליה הנביא לפני בוא יום ה' הגדול והנורא". שהיום הגדול, הינו יום הגאולה האחרונה. שבניסן נגאלו ובניסן עתידין להגאל.

ד. היות שענייני הפסח ודיניו מרובים, יש ללמד את הקהל לשמור ולהזהר בכל מצוות החג. לכן נהגו שהרב נותן **דרשה גדולה** יותר בשבת שלפני הפסח.

"בניד כשתילי זתים" - חינוך חינוך בליל הסדר

הרב אליהו דסלר (בספרו "מכתב מאליהו" ח"ד עמ' 249) ליקט מספר תובנות חינוכיות שעולות מתוך ההגדה של פסח. זו לשונו (לאחר עריכה קלה).

"ההגדה של פסח נתייסדה על פי גדולי חכמי התורה כדי שנוכל לקיים בה את מצות "והגדת לבנך". לכן אפשר ללמוד ממנה את דרכי ההוראה לילדים וחינוכם. לדוגמה, נוכל למצוא בה (א) את ההוראה דרך שאלה ותשובה, (ב) ובעיקר את הצורך לעורר שאלות מצד הילד - "כדי שישאלו התינוקות". (ג) וכן את ענין ההמחשה - "מצה זו", "מרור זה". (ד) ציורים חיים - "לעולם יראה... כאילו הוא יצא ממצרים", "אילו לא הוציאנו... היינו אנו ובנינו... משועבדים לפרעה במצרים". (ה) "דיינו" - היינו לפרט עניין גדול לחלקים קטנים כדי שיוכל (הבן) להתרכז ולהתבונן בכל פרט בפני עצמו, כי עניין גדול המורכב מכמה חלקים קשה להרגישו כראוי בבת אחת. (ו) ואחר כך "על אחת כמה וכמה" - לעשות קל וחומר מכל החלקים יחד להשפיע על הלב. הרבה דברים מעין אלה. זוהי "פדגוגיה" על פי התורה". סבלנות רבה יש לגלות כלפי שאלותיהם של ילדים קטנים בליל הסדר.

רפואה שלימה

לשבתאי בריאי
בן זליכה הי"ו

הקב"ה ישלח מזור ומרפא לרמ"ח אבריו וש"ה גידיו. שיחזור לאיתנו הראשון ויזכה לשנים רבות טובות ונעימות עם רעייתו רחל מנב"ת.

מרכה והצלחה לזיווג

רחמים ואסתר עברני הי"ו
על הסיוע לזיווג הרבים.

שיזכו לאושר ועושר רוחני וגשמי, לפרנסה טובה, ברכה והצלחה בכל משלח ידיהם. רפואה שלימה לכל ילדיהם, וירונו נחת מכל יוצאי חלציהם ויתגשמו משאלות ליבם לטובה.

רפואה שלימה

ליצחק (איציק) אהרונ'י
בן אסתר ויוסף הי"ו

הקב"ה ישלח מזור ומרפא לרמ"ח אבריו וש"ה גידיו. שיחזור לאיתנו הראשון ויזכה לשנים רבות טובות ונעימות עם רעייתו יפה מנב"ת וזיווג הגון לילדיהם.

ברכה והצלחה ופרנסה טובה

למשה וריקי ישראל'י הי"ו
שתרמו לסעודה הרביעית בלויין זכות השיעור בלויין לרפואתם והצלחתם שיתברכו בכל מילי דמיטב ברוחניות ובגשמיות, בפרנסה טובה, אושר וחיים טובים וימלאו משאלותם לטובה. להבדיל לעיני חנה ישראל'י בת רחמים וביבי ז"ל

רפואה שלימה

לשרה ביבי
בת רבקה מנב"ת

הקב"ה ישלח מזור ומרפא לרנ"ב אבריה וש"ה גידיה. שתחזור לאיתנה ותזכה לשנים רבות וטובות עם בעלה שלמה הי"ו

שיעור התורה הגדול בתבל

ארגון **"אברהם יזכ"** משדר בלויין בכל מוצאי שבת את שיעורו של הראשון לציון הרה"ג **יצחק יוסף שליט"א** בבית הכנסת **"אוהל מועד"** בשעה **21:30** השיעור יוקרן על מסך ענק. בע"ה תתקיים **סעודה רביעית**, בחסות **"בית הלחם"**

"סיום מסכת"

יתקיים בבית"כ **"אוהל מועד"** תחילת התפילה **05:40** יוגש **כיבוד עשיר** הציבור מוזמן

מרכות ואחוזות לזיווג

דוד-שחר וסיגלית לביא הי"ו
להולדת הבן נ"י

יה"ר שיעלה במעלות התורה והיראה ויצליח בכל דרכיו ומעשיו. יתברך בכל מילי דמיטב ברוחניות ובגשמיות. וברכה והצלחה, נחת ושלוה **לבצלאל וכרמלה לביא הי"ו** ולמשה ורחל סולומון הי"ו

הנחת העלון "אברהם יזכ"

וכל הצוות מאחלים לכל בית ישראל בכל אתר ואתר, לכוחות הבטחון ולאחינו שבתמוצות **הג' כשר ושמח** ונעימות מתוך בריאות ואושר, שלום ושלוה. וברכה והצלחה ורפואה שלימה לכל מזכיי הרבים המסייעים לארגון.

רפואה שלימה

לשמחה לארי
בת ביבי מנב"ת

הקב"ה ישלח מזור ומרפא לרנ"ב אבריה וש"ה גידיה. שתחזור לאיתנה ותזכה לשנים רבות וטובות עם בעלה רחמים הי"ו

לעיני הכשרה והצדקת חנה ישראל'י

בת **רחמים וביבי ז"ל** נפטרה יח' ניסן. ביום חמישי פקידת שנתה. שתמליץ טוב בעד ילדיה וכל משפחתה.

יצחק חיים לארי

בן יעקב ז"ל

ביום ראשון יג' ניסן פקידת שנתו. שימליץ טוב בעד כל משפחתו.

לעיני הצנועה והענוה

שמאל בטיטו ז"ל
בן עליזה שתחיה ביום ראשון יג' ניסן פקידת שנתו. שימליץ טוב בעד רעייתו וילדיו

שבת שלום ומבורך

בריאות והחלמה איתנה :

<p>רס-שלמה רפאל כהן-זדה בן זליכה יואל פארג' בן פרתה הי"ו</p> <p>גולשן באבאי בת מרים מנב"ת רחל עמרני בת זליכה מנב"ת רחל מוסאי בת ג'הרן מנב"ת שושנה-ביבי נאמן בת זליכה מנב"ת שרה ביבי לארי בת רבקה מנב"ת</p> <p>ובכללם לרפואת כל חולי ופצועי צה"ל ועם ישראל.</p>	<p>שבתאי מוסאי בן זליכה ואברהם הי"ו</p> <p>משה נאמן בן מרים הי"ו</p> <p>מרדכי יעקובי בן ציפורה הי"ו</p> <p>אברהם נאמן בן מרים הי"ו</p> <p>מרדכי עמרני בן רבקה הי"ו</p> <p>בנהור (בני) חי בן אירן הי"ו</p> <p>יוסף חיים גאלי בן ג'מו הי"ו</p>	<p>רבנו עובדיה יוסף בן גורגיה צוק"ל</p> <p>משה מוסאי בן זליכה ואברהם ז"ל</p> <p>יעקב עמרני בן רבקה וששון ז"ל</p> <p>חיים נאמן בן מאלק ואהרון ז"ל</p> <p>שמעון שבת בן רחמה ז"ל</p> <p>חיים ג'רפי בן אברהם ז"ל</p> <p>ציון נאמן בן מרים ז"ל</p>	<p>מרבתי לארי ז"ל בן שלמה ושרה שיחיו</p> <p>מרדכי לארי ז"ל בן שלמה ושרה שיחיו</p>
--	--	---	---

"אל תקרי הליכות אלא הלכות"

קדש: א. מוזגים כוס ראשון, וצריך לשטוף הכוסות ולהדיחן כדין כוס של ברכה, ובין כוס לכוס אין צריך שטיפה ומי"מ לפי הסוד טוב שיהיה לו כלי מלא מים סמוך לשולחנו כדי לשטוף ולהדיח הכוסות.

ב. בברכת שהחיינו יכוון לפטור המצה והמרור וההגדה. ברכת הגפן יכוון על כוס שני ובכוס ברכת המזון שהוא כוס שלישי יכוון על כוס רביעי. וצריך לשתות בהיסבה על צד שמאל.

ג. נשים חייבות בארבע כוסות ובכל המצוות הנהוגות באותו לילה, משום שאף הן היו באותו הנס.

ד. תינוקות שהגיעו לחינוך (גילאי 5-6) מצוה ליתן לכל אחד כוס לפניו כדי שישאלו מה נשתנה שאנו מקבלים כל אחד כוס בפני עצמו. ה. ראוי להזהר שלא לשתות יין בין כוס ראשון לכוס שני כדי שלא ישתכר וימנע מלעשות הסדר. אבל שאר משקים שלא משכרים מותר לשתות.

ורחץ: נוטל ידיו כהלכה בכלי ואינו מברך על נטילת ידים.

כרפס: א. כלל ראשון פה סגור.

ב. יקפיד לא לדבר דברים בטלים במהלך הסדר.

ג. יקח פחות מ-20 גרם כרפס - טובלו בחומץ או מי מלח או מיץ לימון שרובו מים, יקפיד שהטיבול יהיה קודם לברכה כדי שלא יהיה הפסק בין הברכה לאכילה.

יץ: יקח המצה האמצעית ויבצענה לשניים ויניח את החלק הקטן בין שתי המצות השלימות ואת החלק הגדול יצינעו לאפיקומן. ויש נוהגים על פי הסוד לבצוע החלק הגדול בצורת ו' והחלק הקטן בצורת ד'.

מגיד: יגביה הקערה שיש בה המצות. ויאמר הא לחמא עניא, וצריך להסביר לנשים את פירוש "הא לחמא עניא". כשמגיע ל"מצה זו" יגביה המצה הפרוסה כדי להראותה למסובין, וכן כשמגיע ל"מרור זה" יגביה החסה, אבל כשאומר "פסח זה" לא יגביה הזרוע, וכשיגיע "לפיקך" מגביה כל אחד את כוסו בידו עד שמברך גאל ישראל. שותה כוס שניה בהסיבה על צד שמאל.

רחצה: יטול ידיו כהלכה ויברך על נטילת ידיים.

מוציא מצה: יקח שתי המצות השלימות עם המצה הפרוסה בניגים ויברך המוציא, ויניח המצה התחתונה על השולחן ובצוע מהשלמה ומן הפרוסה כזית מכל אחד ויטבלם במלח. ויאכלם בהסיבה שתי כזיתות וטוב לאכול תוך 4 דקות לכל כזית, ובדיעבד עד שבע דקות וחצי לכל כזית, וכן יאכלו המסובים 2 כזיתות ואם קשה להם די בכזית אחת.

מרור: יקח כזית מרור וישקענו בחרוסת ולא ישהנו בתוכו וינער החרוסת מעליו, ויברך על אכילת מרור, ויאכלנו בלא הסיבה ולא יברך אלא לאחר הטיבול בחרוסת ויכוין לקיים מצות אכילת מרור מדרבנן ויפטור בברכה אכילת מרור של כורך, ולכן לא יזכר בין אכילת מרור לכורך.

בורד: יקח כזית מצה מהמצה השלישית וכורכה עם כזית מרור וטובלה בחרוסת ואומר זכר למקדש ואוכלן יחד בהסיבה.

שולחן עורב: יאכל סעודתו בשמחה ובטוב לב, ויזהר שלא יאכל הרבה עד שיהיה שבע לגמרי שהרי צריך להשאיר מקום בשביל אכילת האפיקומן שיאכלו בתיאבון, שאם אכלו אכילה גסה לא יצא ידי חובתו.

צפון: אפיקומן פירושו- אפיקו - הוציאו - מן - מני מתיקה, דהיינו פונים לבני הבית שאם רוצים לאכול מיני מתיקה יאכלו עכשיו קודם אכילת המצה שאין מפטירין לאחר הפסח אפיקומן. יאכלו כזית מהמצה השמורה שהניחו לאפיקומן זכר לקורבן פסח הנאכל על השובע, ויש מחמירין לאכול שתי כזיתות אחד זכר לקרבן פסח ואחד זכר למצה הנאכלת עימו. ויאכל בהיסבה ויהיה זהיר לאוכלו קודם חצות. אחר האפיקומן אין לאכול שום דבר אפילו פירות כדי שישאר טעם האפיקומן בפה, ולענין שתיה מותר, תה וקפה.

ברך: יטול ידיו למים אחרונים, ואחר כך מוזגים לו כוס שלישי ומברך עליו ברכת המזון ובורא פרי הגפן ושותהו בהיסבה ולא ישתה יין בינו לכוס רביעי, צריך לאחוז הכוס בידו בברכת המזון.

הלל: מוזגים כוס רביעי ואומר "לא לנו" וגומר את ההלל.

נרצה: חייב אדם לעסוק בהלכות הפסח ולספר בניסים ונפלאות שעשה הקב"ה לאבותינו.

"מבל מלמד" השכלתי...

כח הדיבור - אחר מות - פסח

הפרשה מדברת על שיער אחד לקב"ה ואחד לעזאזל. כך זה "כח דיבור".

אצל האדם בחייו אם משתמש "בכח הדיבור" להשם, אז כל אדם הוא צדיק, ישר, כשר. אם משתמש "בכח הדיבור" לצד הטומאה אז כל אדם בעיניו הוא רשע ונוכל, וכל הקללות על ראשו הם כף חובה. אז האדם שממול הוא השעיר לעזאזל תרתי משמע. רמז מהפרשה שבאותו "כח הדיבור" אפשר להרים ואפשר להשפיל. המדרש מספר מעשה ברבן גמליאל ששלח את טבי עבדו לקנות דבר טוב מהשוק, כשחזר הביא לו לשון.

למחרת ביקש ממנו להביא משהו רע, חזר וגם הפעם הביא לו לשון. רבן גמליאל שאל אותו:

שלחתי אותך לקנות לי דבר טוב, קנית לשון. ביקשתי שתקנה לי דבר רע, ושוב קנית לשון? ענה לו טבי: "אדוני, ממנו הטוב וממנו הרע. כשהוא טוב אין טוב ממנו. כשהוא רע אין רע ממנו". על ידי הלשון ניתן להגיע לדרגות נשגבות אבל בגללה עלולים להידרדר לרמת השפל. המילה יכולה להיות כלי לברכה ולעידוד אך גם לקללה, השפלה וביזוי. רק תלוי איך משתמשים=בלשון.

"וכפר בעדו ובעד ביתו ובעד כל קהל ישראל..." רמז לאדם, **תקן עצמך** ואחר ביתך, **זו האישה**.

"וכל קהל ישראל". אלה ילדיך, הילדים מדברים מה ששמעו מההורים.

"ושמרתם את חוקותי ואת משפטי אשר יעשה אותם האדם וחי בהם"-ובפסוק הבא כתוב "לא תקרבו לגלות ערוה", בסייעתא דשמיא יש רמז למרגלים שאמר להם יוסף, באתם לראות את ערוות הארץ. האם יש קשר בין ערוות לשון הרע? כן כמו שכתבתי בפרשת שמיני. לפי זה כנראה שלשון הרע בארץ יותר קשה מחוץ לארץ.

וכן לשון הרע בבתי כנסיות יותר קשה מחוץ לבתי כנסיות. להרגיל עצמנו לא לדבר בשום מקום. ונשמור על **פה רך** ולא **פרך** ונזכה ל**פה=סח** גם בכל השנה. (ממני עבדכם הנאמן א.ש.)

החזרת

החזרת שייכת למשפחת צמחים שידועה בתכונותיה האנטי-סרטניות. זוהי אנטיביוטיקה טבעית, מעכבת גדילת חיידקים ופטריית. טובה לטיפול בדלקות בדרכי השתן, דלקות מפרקים קלות ושיגדון (דלקת מפרקים קשה). היא תבלין משחרר ליחה ופותח סינוסים, ולכן היא עוזרת גם בברונכיטיס, בעיות נשימה ושיעול שנגרם משפעת. מי שסובל מבעיות עיכול יוכל להיעזר בה, כי היא מזרזת הפרשת מיצי עיכול ותנועתיות במערכת. באופן טבעי קשה לאכול יותר מדי חזרת. יש בה שפע של ויטמין C, ויטמין B, ברזל, אשלגן ומגנזיום.

" ואבותינו סיפרו לנו "

צוואה של מליונים

הכל היה יכול להראות כה מוצלח ומבורך אצל הנגר היקר ר' לייבלה הירש מורגנשטרן, בימים ימי טרום המדינה, עת שלטו כאן הטורקים.

לא, לא היה ר' לייבלה הנגר תלמיד חכם, ובקושי לעסה לשונו חצי פרק משניות ממסכת אבות, אך לזכותו ייאמר שלא זנח תפילות בציבור ופיזר צדקותיו ביד נדיבה. היה הנגר שלנו יוצא ובא בין חצרות רבנים ואדמו"רים מברך ומתברך, נושם אוויר פסגות רוחני.

שלוש בית מדושן עונג שרר בבית המורגנשטרנים, כאשר רעייתו המסורה פייגעלע ניצבת על יד ימין בעלה במאור פנים, ומשפיעה גשמי חסד. ארבעה בנים נולדו להם, בלי עין רעה, פניהם סמוקות ועיניהם בורקות בתבונה, עד כי לרגע, חלומות הנגר שלנו כי הללו הולכים לצמחון כאילני רברבי השתולים בחצרות ה', עמדו אוטוטו להתגשם.

בניו של הנגר החביב נולדו אמנם פיקחים, עירניים, אבל הראש שלהם צלל לו, לא בים בתלמוד, לא בסימני שולחן ערוך, אלא לאיפה? הבכור שרגא כבר בחיתוליו פזל לעבר הסוסים השועטים בכבישי האבן, ולא פלא הוא שעם בגרותו, נכנס לעסקי המסחר בסוסים והרוויח יפה מאד.

הבן השני, מוט"ל, אף הוא סוחר בנשמתו הריח את העתיד - הסתופף בחצרות סוחר נדל"ן - ורכש קרקעות בירושלים שמחוץ לחומות והוא בהחלט ידע למה.

הבן השלישי, איציה, הגוף, נדבק בחושי המסחריים ליבואן ממוצא איירני, ומהר מאד פתח קו יבוא לדגים מלוחים ושאר מיני מעדנים בהכשר בינוני לגמרי.

יענק"ב, בן הזקונים המכונה "הקטן", לא הרחיק נדוד ופתח לו בלב ירושלים מכולת קטנה. הפזילה לעסקים לא הוסיפה להם קורט של גדלות תורנית.

הגוזלים פרחו להם מן הקו והפכו לנשרים מגביהי עוף והכל יכול היה להראות מוצלח ומבורך, אבל בין ארבעת האחים התלקחה - מאז נעוריהם - אש המריבה, כאשר קינאה, שינאה, לשון הרע והלבנת פנים שזורים להם זה בזה. יש פרץ, ויש צווחה ברחובותינו, ויש ניכור בין בני דודים ונכדים וכאשר ר' לייבלה ופייגעלע פוכרים ידיהם בצער איום על השבר במעונם. הממון, תאוות הממון ומחלוקות עסקיות היו שורש המחלוקת. נסיונות הגישור והפישור של ההורים התנפצו להם אל סלע המציאות.

"אחי הוא גדול הגנבים" אמר אח על רעהו וזה הפיץ לעומתו "אחי רמאי יותר מלבן ורשע יותר מבלעם" וירושלים היא סערה מן המדון שלא ידע גבול אצל המורגנשטרנים. לצערנו, האמא פייגעלע מתה ראשונה.

פחות משנה אחר כך מת האבא לייבלה הירש, כי אין אשה מתה אלא לבעלה. האחים ישבו להם שבעה, כל איש שורר בביתו, הקרע התרחב שבעתיים בעיקר לנוכח העובדה שגם ההורים עזבו את העולם בשברון לב, והדבק המינימלי, אף הוא התאדה לו בחלל הירושלמי.

אחר כך פרצה המלחמה בין האנגלים והתורכים ועמה הרעב הנורא. העסקים קרסו, אין יבוא, אין יצוא, אין סוסים, אין דגים מלוחים ואין עסקאות נדל"ן, הכל הולאם או נעלם, אין חריץ גבינה ולחם אין פורס. ארבעת האחים נפלו לעניות כמו כולם. מאיגרא רמה, לניפוץ הצלעות בבירא עמיקתא.

עד שערב אפור אחד לקראת חג הפסח, חולף מבית לבית ודופק על דלתותיהם, הדיין הישיש אברום מוישה ציקורליסט וביקש להודיעם כי ענין חשוב לו ניצב על הפרק. כבויי עיניים ושחוחי גו הם נכנסו לביתו של הדיין, ישבו נזופים סביב שולחן, והמתינו למוצא פיו.

הדיין ציקורליסט היטיב את העששית שלף מעטפה חומה והתחיל לקרוא: "צוואה. בניי היקרים שרגא, מוט"ל, איציה ויענק"ב האהובים. צער נורא גרמתם לי בחיי, אבל

אני סולח, כי יהודי תמיד סולח. גם אמא לפני פטירתה אמרה לי שהיא סולחת לכם, אבל עכשיו, בעת שהדיין ציקורליסט מקריא לכם את הצוואה, רציתי להודיע לכם על ירושת ענק שיש לי עבורכם שבוודאי תשמח אתכם לנוכח הרעב והסבל שירושלים שרוייה בו. אני ידעתי - על הרעב הצפוי - מפייהם של מקובלי ירושלים שסיפרו לי על הימים הקשים המצפים לנו. על כתפיהם בניי, מוטלת הלילה משימה, לשבת על המדוכה ולהכריע כיצד תחולק הצדקה בהון הרב שעומד לעבור לידיכם, ומה יועיל לעילוי נשמותינו. בירושלים לא חסרים תלמידי חכמים עניים, ילדים מזי רעב, אלמנות ויתומים חולים ומצורעים. עיינו בהלכה, התייעצו אח באח, דברו איש אל רעהו, ועשו הטוב והישר בעיניכם, עד כי תיכון הברכה והשלום במעשה הצדקה. דעו כי אהבתי אתכם בניי למרות דרכיכם הנלוזות, אך מעולם לא אמרתי נואש.

תודה שהסכמתם להתכנס בבית הרב ציקורליסט, שהוא נאמן למימוש צוואתי. על החתום לייבלה הירש מורגנשטרן". מוט"ל מחה דמעה. גם יענק"ב.

"כמה כסף הוא השאיר?" שאל שרגא.

"אני מנוע מלספר לכם, עד שתגיעו להחלטה משותפת מה לעשות בכסף או ליתר דיוק כמה תעבירו לצדקה" הפטיר הדיין הישיש.

כבר אחרי חצות והם עדיין יושבים ומתנצחים כמה יותירו לעצמם, כמה לצדקה, ומי זוכה בצדקה וכמה. צעקות רמות, גידוף קטן פה ושם, עד שלפתע התרום ר' יענק"ב "הקטן" ואמר: "אחיי הגדולים, די!!! השתגענו. אנחנו כבר אנשים זקנים, בואו נתפייס, בואו נוותר איש לרעהו, ואני מציע, בואו נשים קץ לעבר הנורא שלנו שהרס להורינו את שמחת-החיים, ונעביר את כל הכסף לצדקה!!! בואו נפסיק להיות סוחרים, ונהיה קצת יותר יהודים רחמנים בני רחמנים, בשביל אבא, בשביל אמא".

הדברים יצאו מלב כואב של חנווני, ונכנסו כמו ברגים משומנים לחריצי הלבבות של אחיו הסוחרים.

רוח ירושלמית צוננת פילחה את החלון וליטפה את עיניהם העייפות של האחים, וכעין ענן של שלום ירד מן התקרה ואפף את ארבעתם... כולם הנהנו זה לעבר זה כרוצים לומר "אשריך יענק"ב על רעיוןך הגאוני וסיכמו: בסדר, קיבלנו, כל הירושה לצדקה, לעילוי נשמת הורינו. חצי לתלמידי חכמים, והשאר לעניים".

"סליחה על הכל, אחיי היקרים" זעק לפתע שרגא. "סליחה על ניבולי הפה והעלבונות" החרה אחריו נירגש מוט"ל. "היינו משוגעים חסרי דעת, בואו נעשה הסכם שלום, בואו נאחד את המשפחות" קפץ איציה והצמיד את אחיו אל זהוה הרחב בחיבוק ענק. והם עמדו חבוקים ובכו, ובכו, ארבעה אחים מזדקנים ולמודי נסיון, שעשו תשובה סמוך ונראה לחג החירות. ארבע כוסות תה רותחות הניח למולם הדיין ציקורליסט והתחיל לפתוח את המעטפה השנייה. האחים עצרו נשימתם מהתרגשות ומסקרנות. הדיין שלף מתוכה... שטר של 5 לירות עותומניות שעבר זמנו בטל קורבנו, שטר שאינו שווה את הנייר שהוא מודפס עליו.

ניתן היה לנסר את השתיקה והתדהמה. הם ישבו כאן חמש שעות, התפלמסו, התקוטטו, התפייסו, עשו אפילו שלום, החליטו להעביר הכל לצדקה, בשביל 5 לירות ששוות אפס... יענק"ב היה הראשון שהתאושש, הוא נטל את השטר והצמיד אותו לעששית. על רקע האור הקלוש ניתן היה להבחין בכתב יד זעורני ממש, הוא קרא מילה אחרי מילה את הצוואה האמיתית: "בניי האהובים... ומה אני מבקש מכם, שתהיו אוהבין זה לזה, ותהיו מכבדין זה את זה, ותהיו יראים זה מזה. רק זה. אבא".

חבוקים וגועים בבכי הם יצאו אל הסימטאות האפלות העטופות בשמיכת החושך של עיר הקודש, כשבדיהם צוואה מוארת, ששווה מליונים.

(קובי לוי, "העתונאי")